

ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 1964

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Τεύχ.: 180 Έτος: 2013

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
Φιλανθρωπικό Σωματείο
«ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ»
Α.Μ. 734 (3793)
Άπόφ. Πρωτ. Θεσ/νίκης 3399/1964

ΕΔΡΑ:
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ 22
Τ.Κ. 54621 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. FAX 2310 233548 - ΤΗΛ. 277950

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΗΛΙΑΣ ΧΑΜΑΜΤΖΟΓΛΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
1. Η. ΧΑΜΑΜΤΖΟΓΛΟΥ
2. Γ. ΚΙΟΣΣΕΣ
3. Α. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ
4. Π. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Τιμή φύλλου: 1€

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
1. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 5211 - 036427 - 751
2. ΕΘΝΙΚΗ 213/296025-73
3. ALPHA BANK 846002002000196

Γιά τίς καταδέσεις τῶν Εἰσφορῶν καί Δωρεῶν σας, στούς παραπάνω λογαριασμούς, παρακαλοῦμε νά μᾶς ἀποστέλλετε φωτοαντίγραφο τῆς ἀπόδειξης κατάδεσής σας στήν ταχυδρομική μας διεύθυνση:

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ 22, Τ.Κ. 54621
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ὅπου ἐπίσης μπορεῖτε νά μᾶς στέλνετε καί ταχυδρομικές ἐπιταγές στό ὄνομα τοῦ Πρέδρου μας κ. ΗΛΙΑ ΧΑΜΑΜΤΖΟΓΛΟΥ, γιά νά μποροῦμε στή συνέχεια νά σᾶς ἀποστέλλουμε τή σχετική ἐπίσημη ἀπόδειξη τοῦ Σωματείου μας.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Σέ περίπτωση πού ἐπιδυμεῖτε νά δωρήσετε χρήματα ἀπό τό σπίτι σας, εἴτε ἀπό τόν χῶρο τῆς ἔργασίας σας, παρακαλοῦμε νά ἐπικοινωνεῖτε μέ τόν κ. Βασίλειο Τσιτσόλκο, στά τηλέφωνα:

1. 2310 927440

2. 6937 092430

Τό ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

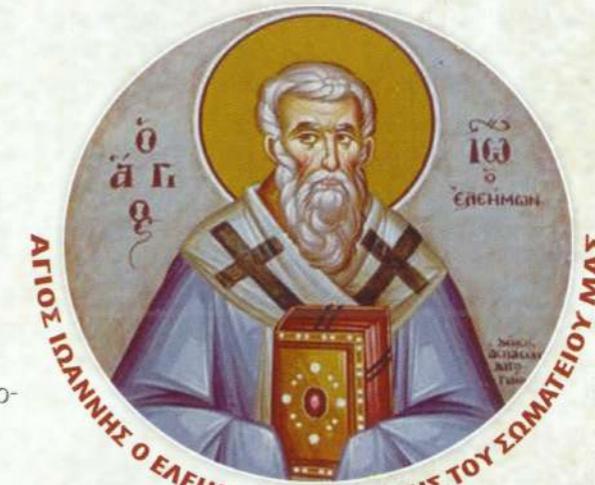
1. ΧΑΜΑΜΤΖΟΓΛΟΥ ΗΛΙΑΣ, Πρόεδρος
2. ΚΑΡΥΔΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, Άντιπρόεδρος
3. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Γ. Γραμματέας
4. ΠΟΤΟΥΡΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, Ταμίας
5. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, Μέλος
6. ΚΩΤΙΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Μέλος
7. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΓΕΡΟΜΙΧΑΛΟΣ, Μέλος

- τηλ. 2310-302217
τηλ. 2310-852481
τηλ. 2310-318588
τηλ. 2310-311042
τηλ. 2310-924231
τηλ. 2310-922913
τηλ. 2310-323990

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ: 1964

«Δανείζει Θεῶ ὁ
ἐλεῶν πτωχόν, κατά
δέ τό δόμα αὐτοῦ
ἀνταποδώσει αὐτῷ».
(Παρ. 19,17).

«Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε
τοῖς πένησιν ἡ δικαιο-
σύνη αὐτοῦ μένει
εἰς τόν αἰῶνα»
(Β' Κορ. 9,9)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Τοῦ φιλανθρωπικοῦ Σωματείου «ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ»

· Εθνικῆς Άμυνης 22, Τ.Κ. 546 21 Θεσσαλονίκη, τηλ. καί fax: 2310 233 548 - τηλ. 2310 277950

ΤΕΥΧΟΣ 180 ΕΤΟΣ 2013

‘Ομιλία περὶ τῆς κατά σάρκα
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας
τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ (σέ μετάφραση)

Σχετικά μέ τή συγκαταβατική ἐνσάρκωση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τά ὅσα προσφέρδηκαν ἔχαιτιας της σ' αὐτούς πού τόν ἐμπιστεύτηκαν ἀληθινά καί σχετικά μέ τήν αἰτία πού ὁ Θεός, ἄν καί μποροῦσε νά ἐλευθερώσει μέ ποικίλους ἄλλους τρόπους τό ἀνδρώπινο γένος ἀπό τήν ὑποταγή στό διάβολο, προτίμησε νά χρησιμοποιήσει αὐτή τή συγκαταβατική τακτική.

Μποροῦσε ὅπωσδήποτε, ὁ προαιώνιος καί ἀπεριόριστος καί παντοκράτορας Λόγος καί παντοδύναμος Υἱός τοῦ Θεοῦ, καί χωρίς ὁ ἴδιος νά περιβληθεῖ τήν ἀνθρώπινη φύση, νά ἀπαλλάξει τούς ἀνθρώπους ἀπό τήν ὑποτέλεια στό δάνατο καί

τήν ὑποδούλωση στό διάβολο· γιατί ὅλα ὑπακούουν στίς ἐντολές του καί τό καδετί ἔχαρτιέται ἀπό τή δεύκη ἔξουσία του· ὅλα ἔχει τή δύναμη νά τά ἐνεργεῖ καί, σύμφωνα μέ τόν Ιώβ, τίποτε δέ βρίσκεται ἔξω ἀπό τίς δυνατότητές του· ἄλλωστε, ἀπέναντι στήν ἀπόλυτη ὑπεροχή τοῦ δημιουργοῦ, ή δύναμη ἀντίστασης τῶν δημιουργημάτων χρεοκοπᾶ· κανένα δέν εἶναι ίσχυρότερο ἀπό τόν Παντοκράτορα.

Όμως, αὐτή ἡ τακτική σωτηρίας, δηλαδή μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἥταν ἡ πιό προσαρμοσμένη στή δική μας φύση, τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μας· κι ἀκόμα ἥταν ἡ πιό ἀντάξια τοῦ Θεοῦ πού τήν ἐφάρμοξε μιά καί χα-

ρακτηριζόταν ἀπό τό στοιχεῖο τῆς δικαιοσύνης, χωρίς τό ὅποιο καμιά ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ δέν πραγματοποιεῖται. «Δίκαιος γάρ ὁ Θεός, καὶ δικαιοσύνας ἡγάπησε, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ», ὅπως λέει κι ὁ φαλμωδός Προφήτης.

Ο ἄνδρωπος ἐγκατέλειψε τό Θεό πρῶτος καὶ, κατά συνέπεια, δίκαια ἐγκαταλείφθηκε ἀπό τό Θεό· τότε κατέφυγε, μέ τή δέλησή του, στόν ἀρχηγό τῆς κακίας, πού τόν εἶχε παρασύρει μέ τίς δόλιες ἀντίδεες συμβουλές του· δίκαια, πάλι, κατά συνέπεια, παραδόθηκε σ' αὐτόν· ἔτσι εἰσχώρησε στόν κόσμο ὁ δάνατος, ὃς ἀποτέλεσμα τοῦ φθόνου τοῦ πονηροῦ καὶ μέ τήν ἀδεια, τή δίκαιη, τοῦ ἀγαδοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ δάνατος, ἔξαιτίας τῆς ὑπερβάλλουσας κακότητας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κακίας διπλασιάστηκε· κοντά σέ κεῖνον πού προσκολλήθηκε στήν ἄνδρωπινη φύση, προστέθηκε κι ὁ ἄλλος πού αὐτός ὁ Ἰδιος ὁ διάβολος βίαια τόν προξενεῖ.

Ἐπειδή, λοιπόν, ἡ ὑποταγή στό διάβολο καὶ ἡ παράδοση στό δάνατο ἐπῆλθε ὡς δίκαιη συνέπεια, ἐπρεπε καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ ἄνδρωπινου γένους στήν ἐλευθερία καὶ τή ζωή νά συντελεστεῖ ἀπό τό Θεό πάλι ὡς δίκαιη συνέπεια. Καὶ δέν ἦταν μόνο ἡ παράδοση τοῦ ἄνδρωπου στό φθονερό ἔχδρο του, πού πρόκυψε ὡς συνέπεια τῆς δείας δικαιοσύνης· ἦταν καὶ τό γεγονός ὅτι ὁ Ἰδιος ὁ διάβολος, πού ἀποξενώθηκε ἀπό τή δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπεδίωξε ἄδικα νά ἔξουσιάζει καὶ νά μήν ὑπακούει πουδενά καὶ νά καταπίέζει, βρισκόμενος σέ διάσταση μέ τή δικαιοσύνη, χρησιμοποίησε τή δύναμή του ἐνάντια στόν ἄνδρωπο.

Ο Θεός, λοιπόν, δεώρησε ὅτι προεῖχε νά νικηθεῖ πρῶτα ὁ διάβολος μέ τή δικαιοσύνη, μέ τήν ὅποια ἔχει ἀνοιχτή διαμάχη, καὶ κατόπιν νά νικηθεῖ μέ τή δεϊκή ὑπεροχή, δηλαδή μέ τήν ἀνάσταση καὶ τή μέλλουσα κρίση. Γιατί αὐτή εἶναι ἡ σωστή σειρά, νά προηγεῖται ἡ δικαιοσύνη ἀπό τή δύναμη· αὐτό ἀρμόζει ἀληθινά στή δεϊκή ἡγαδή διακυβέρνηση τοῦ κόσμου, ὅχι στήν καταπιεστική ἐπιβολή· νά ἀκολουθεῖ ἡ δύναμη, ἀφοῦ

πρῶτα ἐπιβληθεῖ ἡ δικαιοσύνη. Καὶ, ὅπως ὁ διάβολος, ὁ παμπάλαιος φονιάς τοῦ ἀνδρώπου, ἔστηκαν δηκότης μπήκε στή μάχη μέ τό μέρος μας ἀπό ἀπειρη ἀγαδότητα κι ἡγάπη γιά τόν ἄνδρωπο. Καὶ ὅπως ἐκεῖνος, χωρίς νά τοῦ ἔχει παρασχεδεῖ τό δικαίωμα, ἔβαλε σκοπό του νά καταστρέψει τό πλάσμα τοῦ Θεοῦ. ἔτσι κι ὁ πλάστης, ἔχοντας ἀντίδετα, κάδε δικαίωμα, ἀποφάσισε νά σώσει τό δημιουργημά του. Καὶ ὅπως ἐκεῖνος πέτυχε μέ τήν ἀδικία καὶ τή δολιότητα νά καταγάγει νίκη καὶ νά γκρεμίσει τόν ἄνδρωπο ἀπό τό δεοδώρητο ἀξιώμα του, ἔτσι κι ὁ ἐλευθερωτής μέ δικαιοσύνη καὶ σοφό σχέδιο ἐπέφερε τήν πανω-

λεδρία τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κακίας καὶ τήν ἀνακίνιση τοῦ ἄνδρωπου. Λοιπόν, ὁ Θεός ἐπέφευγε νά χρησιμοποιήσει, πρᾶγμα πού μποροῦσε, τή δύναμη, ὥσπου νά προχωρήσει στήν ἀπόδοση τῆς δικαιοσύνης, πρᾶγμα πού ἦταν ἀναγκαῖο. «Ἐτσι ἄλλωστε φάνηκε ξεκάθαρα ἡ δύναμη τῆς δικαιοσύνης, ἀφοῦ προτιμήθηκε ὡς τακτική ἀπό τόν παντοδύναμο πού κανένας δέν μπορεῖ νά τόν νικήσει. Ἀπ' αὐτό μάλιστα δά 'πρεπε καὶ οἱ ἄνδρωποι νά παραδειγματιστοῦν, ὥστε νά ζοῦν μέ δικαιοσύνη τήν ἐπίγεια ζωή τους, ὥστε στήν αιώνια ζωή τῆς ἀδανασίας ν' ἀναλάβουν τή δύναμη καὶ νά μή τή χάσουν ποτέ.

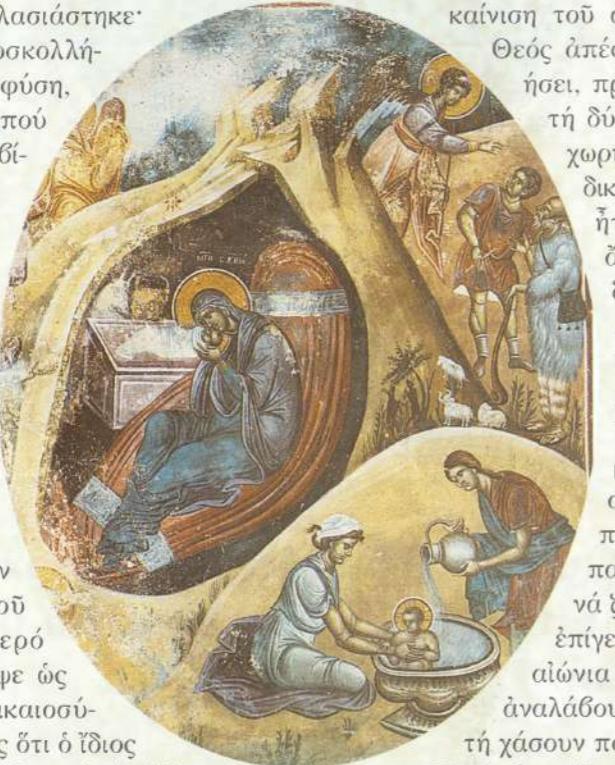
Κι ἀκόμα ἐπρεπε ὁ διάβολος πού τότε νικηθεῖ τόν ἄνδρωπο, νά νικηθεῖ ἀπό τή νικημένη ἄνδρωπινη φύση καὶ νά κατατροπωθεῖ αὐτός πού μέ τόση πανουργία παγίδευσε τόν ἄνδρωπο. Γι' αὐτό τό σκοπό χρειαζόταν ἀπαραίτητα νά ὑπάρξει ἔνας ἄνδρωπος ἀναμάρτητος. Ὁμως κάτι τέτοιο ἦταν ἀδύνατο. «Οὐδείς γάρ, λέει ἡ Γραφή, ἀναμάρτητος, οὐδ' ἄν μία ἡμέρα ἡ ζωή αὐτοῦ» καὶ «τίς καυχήσεται ἀγγήν ἔχειν τήν καρδίαν;» Μονάχα ὁ Θεός, κανένας ἄλλος, δέν μπορεῖ νά εἶναι ἀναμάρτητος. Γι' αὐτό ἀκριβῶς ὁ Θεός Λόγος, ὁ γεννημένος ἀπό τό Θεό εὐδύνς ἀπ' τήν ἀρχή τῆς ὑπαρξής του, καὶ πάντοτε ἐνωμένος μ'. Αὐτόν (δέν εἶναι δυνατό νά ὑπάρξει ἡ νά ἔννοηθεῖ ποτέ Θεός στερημένος λό-

γου) καὶ οὐδέποτε διαχωρισμένος ἀπ' Αὐτόν, ὁ ἔνας ὑπαρκτός Θεός (τό ἀντιφέγγισμα τοῦ ἡλίου δέν εἶναι ἄλλο φῶς διαφορετικό ἀπ' τόν ἡλίο καὶ οἱ ἡλιακές ἀκτίνες δέν εἶναι ἄλλοι ἡλιοί), γι' αὐτό, λοιπόν, ὁ μόνος ἀναμάρτητος Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καδίσταται γιός ἀνδρώπου, χωρίς βέβαια, νά δέχεται τά πάντα μέ σοφία γιά χάρη μας. Καὶ ἔτσι νά γίνει ὁλοκληρωτικά νέος ἄνδρωπος καὶ νά παραμείνει νέος πραγματικά κι ἀταλάντευτα, χωρίς καδόλου νά παλιώνει πάλι, καὶ νά ἀνοικοδομήσει προσφερόμενος ὁ Ἰδιος ὁς δεμέλιο καὶ ὡς ὅργανο, τόν παλιό ἄνδρωπο καὶ νά τόν διατηρήσει πάντα νέο, μιά καὶ μπορεῖ νά διώξει μακριά κάδε στοιχεῖο παλιό καὶ φθαρμένο.

Γιατί καὶ κεῖνος, ὁ πρῶτος ἄνδρωπος δημιουργήθηκε καταρχήν πεντακάραρος καὶ ἦταν νέος ὡστού μέ τή δέλησή του ἀκολούθησε τό διάβολο καὶ ἐκτράπηκε στήσακρικές ἡδονές καὶ ξέπεσε μές στό βοῦρκο τῆς ἀμαρτίας μέ ἀποτέλεσμα νά παλιώδει καὶ νά κατρακυλήσει στήν παραφορά τῆς φυσικῆς του κατάστασης.

Γι' αὐτό ὁ Κυβερνήτης τοῦ κόσμου δέν ἀνακαίνιζει τόν ἄνδρωπο, παράδοξα, μόνο μέ κάποια ἔχωτερική ἐνέργεια του, ἀλλά τόν προσλαμβάνει καὶ τόν ἀγκαλιάζει. Καὶ δέν ἀνορδώνει μόνο καὶ ξαναστεριώνει τήν ἄνδρωπινη φύση, ἀλλά καὶ τήν περιβάλλεται μέ τρόπο ἀπερίγραπτο καὶ ἐνώνεται καὶ ταυτίζεται μαζί της· καὶ γεννιέται συγχρόνως Θεός καὶ ἄνδρωπος ἀπό γυναῖκα βέβαια, ὥστε νά πάρει πίσω τή φύση πού ὁ Ἰδιος ἐπλασε κι ὁ πονηρός μέ τή συμβουλή του τοῦ ἔκλεψε, παρδένος ὅμως, γιά νά καταστήσει τόν ἄνδρωπο νέο· γιατί ἄν γεννιόταν μέ σπέρμα ἀνδρός, δά ἔφερνε τήν κληρονομιά τῆς ἀμαρτίας καὶ δέν δά 'ταν καινούργιος ἄνδρωπος· δέν δά ἦταν δά ἀρχηγός καὶ χορηγός τῆς ζωῆς ἐκείνης πού ποτέ δέν παλιώνει· δέν δά κατάφερε, ἄν ἀνῆκε στήν παλιά ξεπεσμένη κατάσταση, νά προσλάβει ὁλόκληρη τή διάφανη δεότητα καὶ νά καταστήσει τή σάρκα ἀνεξάντλητη πηγή ἡγιασμοῦ τόσο, ὥστε νά ξεπλύνει καὶ νά καδαρίσει πλέρια τό μολυσμό τῶν προπατόρων καὶ νά ἐπαρκέσει γιά τόν ἔξαγιασμό καὶ δλων τῶν ἐπιγόνων. Γι' αὐτό ἀκριβῶς, οὔτε ἄγγελος, οὔτε ἄνδρωπος, ἀλλά αὐτός ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος, νικημένος ἀπό τήν ἀγάπη του γιά μᾶς, δέλησε νά μᾶς σώσει καὶ νά μᾶς ἀναπλάσει, μέ τό νά γεννηθεῖ τέλειος ἄνδρωπος ὅπως καὶ μεῖς, μένοντας ὅμως σύγχρόνως ἀναλλοίωτα Θεός.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
Έκδόσεις, «ΑΚΡΙΤΑΣ», σελ. 180

ΘΕΟΣ-ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΧΡΟΝΟΣ

('Αρχή τῆς Ἰνδίκτου) 1 Σεπτεμβρίου

Τοῦ Αρχιμ. Νικοδήμου Α. Σκρέττα
Ἐπίκουρου Καθηγητοῦ Α.Π.Θ.

Μέσα ἀπό τίς ποικίλες πρωτοχρονιές τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἡ Ἐκκλησία προέκρινε ως πρώτη τοῦ ἔτους τὴν ἀρχή τῆς Ἰνδίκτου, δηλαδή τήν Ιη Σεπτεμβρίου. Τοῦτο ἔγινε, καὶ γιὰ τὴ σεβάσμια ἀρχαιότητα αὐτῆς τῆς παραδόσεως, καὶ γιὰ τὴ ρωμαϊκή τῆς προέλευση. Η ρωμαϊκή αὐτή παράδοση δρισμοῦ, τομῆς καὶ μέτρησης τοῦ χρόνου, ἐνῷ προϋπῆρχε καὶ κατά τοὺς ρωμαϊκούς χρόνους, μεταφέρδηκε πλέον ἐπισήμως ἀπό τὴν Παλαιά Ρώμη στή Νέα Ρώμη, τήν Κωνσταντινούπολη, καὶ παρέμεινε καδ' ὅλη σχεδόν τή βυζαντινή περίοδο, χρησιμοποιούμενη, περισσότερο ἀπό ιστορικούς καὶ χρονογράφους, παράλληλα πρός τοὺς ἄλλους (τὸν «ἀπό κτίσεως κόσμου» ἢ τὸν «ἀπό Χριστοῦ γεννήσεως») τρόπους ὑπολογισμοῦ τῶν χρονολογιῶν.

Ἴνδικτος λοιπόν ἡ Ἰνδικτιών εἶναι ἡ ἀνακύκληση τοῦ χρόνου ἀνά δεκαπενδήμερο, σέ συνεχῇ μέτρηση τῶν δεκαπενδήμερων, μέχρι αὐτά νά φθάσουν στή συμπλήρωση δεκαπέντε ἔτῶν. Αὐτά τά δεκαπέντε ἔτη ἀποτελοῦν ἔνα πλήρη χρονικό κύκλο μᾶς Ἰνδικτιώνος.

Ἐκκλησιαστική, λοιπόν, πρωτοχρονιά μᾶς προβάλλει ταπεινά, ἡσυχία καὶ κατανυκτικά ἡ δεία λατρεία τῆς Ὄρδοδοξίας κατά τήν πρώτη ἡμέρα τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἔτσι ἀπλᾶ, χωρίς συναισθηματικούς φορτισμούς, χωρίς καταφυγή «στά λαμπυρίζοντα ἀδύρματα τῆς Φραγκίας», χωρίς παρορμητικούς κοσμικούς ἔξορκισμούς τοῦ παλαιοῦ πού φεύγει καὶ χωρίς ρηχούς ὑπερτονισμούς τῆς φαντασιώδους σημασίας τοῦ νέου πού ἔρχεται.

Ἄπλα καὶ κατανυκτικά προσεύχεται καὶ ζητᾶ τήν εὐλογία στό ἀπολυτικό τῆς ἔορτῆς:

«Ο πάσης δημιουργός τῆς κτίσεως, ὁ καιρούς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἔξουσίᾳ δέμενος, εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χριστότητός σου, Κύριε....».

Ἡ πνευματική αἰτία τῆς ἔορτῆς καὶ τῆς παραδόσεως, καὶ γιὰ τὴ ρωμαϊκή τῆς προέλευση. Η ρωμαϊκή αὐτή παράδοση δρισμοῦ, τομῆς καὶ μέτρησης τοῦ χρόνου, ἐνῷ προϋπῆρχε καὶ κατά τοὺς ρωμαϊκούς χρόνους, μεταφέρδηκε πλέον ἐπισήμως ἀπό τὴν Παλαιά Ρώμη στή Νέα Ρώμη, τήν Κωνσταντινούπολη, καὶ παρέμεινε καδ' ὅλη σχεδόν τή βυζαντινή περίοδο, χρησιμοποιούμενη, περισσότερο ἀπό ιστορικούς καὶ χρονογράφους, παράλληλα πρός τοὺς ἄλλους (τὸν «ἀπό κτίσεως κόσμου» ἢ τὸν «ἀπό Χριστοῦ γεννήσεως») τρόπους ὑπολογισμοῦ τῶν χρονολογιῶν.

Μιλῶμε, βεβαίως, ἀναφερόμενοι στούς λειτουργικούς τρόπους τῆς Ὄρδοδοξίας καὶ στήν παιδαγωγία τους, δχι ρομαντικά ἔξιδανικεύοντας καταστάσεις ἀνδρώπινες ὡς ἄμοιρες ἀδυναμιῶν, ἀλλά δυναμικά καὶ εὐλαβικά διαζωγραφώντας ἐμπειρίες καὶ λειτουργικά βίωματα αἰώνων, πού διαμόρφωναν τή στάση ζωῆς γιὰ τήν ἀξιοποίηση τοῦ χρόνου τῆς ζωῆς τῶν μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· βίωματα ξένα πρός τήν τυποποίηση, τήν ἀμέλεια, τήν ἀκηδία, τή βαρυγκόμηση καὶ τή χλιαρότητα τῶν συγχρόνων Χριστιανῶν.

Ο Λόγος τοῦ Θεοῦ, κατά τοὺς δαυμάσιους ὕμνους τῆς ἔορτῆς «δ ἀρρήτῳ σοφίᾳ συστησάμενος τά σύμπαντα... δ καιρούς καὶ χρόνους ἥμιν προδέμενος» καὶ «ἐν τῇ ἰδίᾳ ἔξουσίᾳ δέμενος», «ἐπεδήμησεν εἰς ταλαί-

πωρον κόσμον αὐτοῦ». Ο ἄπειρος, ἄναρχος καὶ ἄχρονος Θεός δημιουργεῖ ἐξ ἀγάπης τόν ἀνδρωπο καὶ τόν κόσμο καὶ τούς ἐντάσσει στή δυναμική πορεία τῆς συμπόρευσής τους, μέσα στή γραμμικότητα τοῦ χρόνου, πού ξεκινάει μέ τή δημιουργία τοῦ κόσμου («ἄμα κόσμος, ἄμα χρόνος») καὶ πορεύεται πρός τά ἔσχατα.

Ο ἄχρονος Θεός, ὁ δημιουργός καὶ κυβερνήτης τοῦ Χρόνου, εἰσέρχεται ἀγαπητικά στή χρονικότητα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνδρώπου. Τοῦτο δέ ἐπιτελεῖται μέ τή σάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου, μέ τή συγκατάβαση τοῦ Οὐρανοῦ, μέ τήν ἐξ ἀγάπης κένωση τῆς δείας δόξας, μέ τήν ἀπαρχή τῆς σωτηρίας καὶ τῆς χαρισματικῆς δέωσης τῆς ἀνδρώπινης φύσης. Ο χρόνος τέμνεται Θεανδρικά καὶ ταυτόχρονα πορεύεται γραμμικά πρός τήν ἔσχατη μεγάλη καὶ ἐπιφανῆ ημέρα τοῦ Κυρίου.

Ο ἄπειρος Θεός «ἐν ἀνδρώποις». Μέσα στά φδαρτά δηλαδή περιγράμματα τῆς περασμένης χρονικότητας τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνδρώπου. Καὶ συγχρόνως, διά τήν ἄπειρον αὐτοῦ δεότητα, ὡς ἄχρονος, κείμενος ὑπεράνω τῶν μετρούμενων διαδοχῶν, τῶν μεταλλαγῶν καὶ τῆς φδορᾶς τοῦ κοσμικοῦ χρόνου.

Συγκαταβαίνει φιλανδρώπως, κατά τήν εὐαγγελική περικοπή τῆς ἔορτῆς, «εὐαγγελίσασδαι πτωχοῖς» τήν ἐλπίδα τοῦ πλούτου τῆς σωτηρίας, «ἰάσασδαι τούς συντετριμένους τήν καρδίαν» μέ τή δεραπευτική συνεργία τῆς αὐτεξούσιας δυναμικῆς πορείας τῆς μετανοίας, «κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν» ἀπό τή δανατική ἐπήρεια καὶ αἰχμαλωσία τῶν παδῶν τῆς ἀτιμίας, «καὶ τυφλοῖς ἀνέβλεψιν» ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀγνωσίας πολλῶν αἰώνων. Ἐρχεται νά χαρίσει στούς κατεκερματισμένους ἀπό τήν ἀμαρτία τήν ἐπανόρθωση. Νά μεταποιήσει τόν κοσμικό φδαρτό χρόνο σέ χρόνο ζωῆς εὐλογημένο καὶ δεκτό ἀπό τό Θεό.

Αὐτός ὁ ἄχρονος Κύριος μᾶς διδάσκει κατανυκτικά, μέσα στό λειτουργικό χρόνο τῆς Ἐκκλησίας, νά ζοῦμε στό παρόν τῆς δείας ἀγάπης καὶ τά πιστευόμενα παρελθόντα καὶ

τά ἐλπιζόμενα μέλλοντα.

Ἡ δεία τούτη ὑπέρβαση τοῦ χρόνου καὶ ἡ εἰσόδος τοῦ ἀχρόνου στή χρονικότητα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνδρώπου καδίσταται γιά τήν Ἐκκλησία ἐμπειρία δείας ζωῆς, μέσα στήν δοπία παύουν πλέον νά δυναστεύουν τήν ἀνδρώπινη ὑπαρξη οἱ τυραννικές χρονικές διαδοχές τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Μέ τήν «εἰσβολή» τοῦ ἀχρόνου στό χρονικό ὁ Κύριος μεταποίησε τό χρόνο σέ ἔνα συνεχές παρόν καὶ ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ὀδηγεῖ μυστικά στήν ἄχρονη ζωή τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, διασπώντας τά δεσμά τῆς κοσμικῆς ἀλλοτρίωσης.

Τό δανατερό βίωμα τοῦ ἄγχους τοῦ χρόνου, πού μαστίζει τίς τεχνοκρατούμενες κοινωνίες τοῦ αἰώνα μας, μπορεῖ νά συντριβεῖ καὶ νά καταλυθεῖ στήν ὑπαρξιακή βίωση τῆς ἐμπειρικά βεβαιωμένης ἐλπίδας τῆς αἰώνιας βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ βιούμενη στό παρόν ἐλπίδα ἔχει τή δύναμη νά καταργεῖ πνευματικά τά δρια τοῦ χρόνου καὶ νά ἐπεκτείνει τή ζωή τοῦ ἀνδρώπου πέρα ἀπό τά πιεστικά περιγράμματα κάποιου τέλους τῆς υλικῆς καὶ χρονικῆς ὑπαρξης. Δηλαδή πέρα ἀπό τήν καταπίεση τοῦ δανάτου, πού γίνεται Πάσχα, διάβαση, μετάβαση καὶ σωτηρία, γίνεται δωρεά καὶ ἀπολύτρωση· τό ποδούμενο ύλικό τέρμα μᾶς ἀγιασμένης χριστοκεντρικῆς πορείας.

Ομως τελικά ἡ βίωση αὐτή τῆς αἰώνιότητας δέ γίνεται ἔξω ἀπό τό χρόνο καὶ τό χρόνο τῆς ἀνδρώπινης ὑπαρξης, χωρίς ἀσκηση, ἀγώνα, κόπο, ἰδρωτες καὶ «αἴματα», χωρίς μαρτύριο συνειδήσεως καὶ μαρτυρία ζωῆς. Καὶ τοῦτο γιατί εἶναι ἀληθινή, συγκεκριμένη, ρεαλιστική. Γιατί δέν εἶναι ἄκοπος δρόμος γλυκανάλατης δεωρίας, οὔτε ἀνέφικτος καὶ οὐτοπικός δραματισμός. Σχετίζεται ἀμεσα καὶ ἔμμεσα μέ τή ζωή καὶ τά προβλήματά της, μέ τόν ἀνδρωπο καὶ τίς αἰδυναμίες του, μέ τόν κόσμο καὶ τίς ποικίλες μεταλλαγές του. Μέ τόν «κοσμοπολίτη» ἀνδρωπο πού τόν «ὑπόλοιπο χρόνο» τῆς ζωῆς του δά τόν παραδέσει αὐτοπροάρτετα καὶ αὐτεξούσια στά χέρια τοῦ Θεανδρώπου Κυρίου.

ΕΝΩΜΕΝΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ

Τή φετινή χρονιά σκέπτομαι νά άφιερώσουμε τή σύναξη μας σ' αύτό το δέμα, και τοῦ δοπίου δίτιλος δά είναι: «Θεανδρώπινη ζωή». Η φράση «Θεανδρώπινη ζωή» σημαίνει ότι σημαίνουν οι φράσεις «ἐν Χριστῷ ζωή», «ἐν Αγίῳ Πνεύματι ζωή», «ἐν τῇ Αγίᾳ Τριάδι ζωή», «ἐν Θεῷ ζωή», «ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ ζωή», «χριστιανή ζωή». Δέν είναι φτωχότερες αύτές οι φράσεις, άλλα είναι πολύ πιθανό, έπειδή δλα αύτά τά συνηδίσαμε, νά προσπερνοῦμε τίς λέξεις και τίς φράσεις, χωρίς νά έμβαδύνουμε. Ή, χωρίς νά το καταλάβουμε, μπορετ νά άκοῦμε αύτές τίς φράσεις και νά μήν άντιλαμβανόμαστε τό άληθινό νόημά τους.

«Οὐ ζητῶ τό δέλημα τό έμόν»

Λέμε, π.χ., «νά κάνουμε τό δέλημα τοῦ Θεοῦ», και ἀπό διά τη ἐγώ κατάλαβα, πάρα πολλοί χριστιανοί δέν ξέρουν τί σημαίνει «κάνω τό δέλημα τοῦ Θεοῦ», και γι' αύτό τελικά, ἐνῶ νομίζουν διά κάνουν τό δέλημα τοῦ Θεοῦ στή ζωή τους, δέν το κάνουν. Νομίζει διά καδένας διά τό δέλημα τοῦ Θεοῦ είναι ἀπλῶς νά κάνει - κατά τή δική του βέβαια κρίση - τό καλό. Λέει κανείς: «Αύτό πού κάνω είναι καλό πρᾶγμα», και ἐπομένως, κατά τή γνώμη του, είναι δέλημα Θεοῦ νά το κάνει. Και έχει τή γνώμη διά δέν είναι δέλημα Θεοῦ, μόνο δταν κάνει κάτι κακό. Όχι. Και δταν κάνεις κάτι καλό, μπορετ νά μήν είναι δέλημα Θεοῦ. Διότι, άλλιῶς, δέν δά έλεγε διά Χριστός: «Οὐ ζητῶ τό δέλημα τό έμόν, άλλα τό δέλημα τοῦ πέμψαντος με Πατρός».

Και δταν μᾶς προτρέπει διά Χριστός νά κάνουμε τό δέλημα τοῦ Θεοῦ, μᾶς προτρέπει νά το κάνουμε δπως τό έκανε έκεινος. Δέν είναι δυνατό νά ποῦμε διά, δταν λέει διά Χριστός: «Οὐ ζητῶ τό δέλημα τό έμόν», μποροῦμε νά προσδέσουμε τή φράση «τό ἀμαρτωλό». Μποροῦμε νά το βάλουμε αύτό, και νά ἐννοήσουμε διά διά Χριστός δά ηδελε νά πεῖ: «Οὐ ζητῶ τό δέλημα τό έμόν τό ἀμαρτωλό»; Μή γένοιτο. Ο Χριστός ως ἄνδρωπος είναι πανάγιος. Ως Θεός είναι Θεός, άλλα και ως ἄνδρωπος είναι πανάγιος. «Τίς ἐλέγχει με περί ἀμαρτίας;» είπε κάποια φορά. Είναι τελείως ἀναμάρτητος ως ἄνδρωπος.

Ἐπομένως, ἀν τό πάρουμε ἔτσι, διά τό δέλημα τοῦ Θεοῦ είναι νά μήν κάνουμε τό κακό και νά κάνουμε τό καλό, δπωσδήποτε πέφτουμε ἔξω, διότι σ' αύτή τήν περίπτωση μποροῦμε νά ποῦμε διά και διά Χριστός ἡταν ἐνδεχόμενο νά κάνει τό κακό και ἐπομένως με τή φράση αύτή ηδελε νά πεῖ: «Δέν κάνω τό δέλημα τό δικό μου, γιατί μπορετ νά κάνω κακό. Κάνω τό δέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀκριβῶς γιά νά κάνω τό καλό». Δέν είναι ὅμως ἔτσι. Τήν ὥρα πού διά Χριστός ως ἄνδρωπος δά έκανε διά τη δέλημα, αύτό δά έκανε, αύτό δά ήταν καλό και ἄγιο. Τό δέλημα ὅμως τοῦ Θεοῦ δέν είναι ἀπλῶς: «Κάνε τό καλό και μήν κάνεις τό κακό», άλλα στήν κάδε συγκεκριμένη περίπτωση νά πληροφορεῖσαι, νά καταλαβαίνεις τί δέλει διά Θεός ἀπό σένα, και νά κάνεις ἀκριβῶς αύτό πού δέλει, και δχι νά ἀρκεῖσαι στό: «Ἄφοῦ κάνω τό καλό, κάνω τό δέλημα τοῦ Θεοῦ· ἀφοῦ δέν κάνω τό κακό, κάνω τό δέλημα τοῦ Θεοῦ». Αύτό είναι λάδος.

Νά φέρω ἔνα παράδειγμα. Είναι ἔτσι τά πράγματα, πού τό δέλημα τοῦ Θεοῦ είναι νά ἀφήσεις τά πάντα και νά πᾶς νά προσευχηδεῖς. Δείχνει δηλαδή καδαρά διά Θεός μέσα ἀπό τά πράγματα διά τό δέλημά του είναι νά ἀφήσεις τά πάντα, γιά νά πᾶς νά προσευχηδεῖς. Έάν έσύ δέν κάνεις αύτό, άλλα ἀσχολεῖσαι με διδήποτε ἄλλο καλό, είσαι ἔξω ἀπό τό δέλημα τοῦ Θεοῦ. Σέ μιά άλλη περίπτωση τό δέλημα τοῦ Θεοῦ είναι νά παραδώσεις τόν έαυτό σου στόν Χριστό και δχι νά κρατᾶς τόν έαυτό σου και νά κάνεις τάχα τό καλό, δπότε είσαι ἔξω ἀπό τό δέλημα τοῦ Θεοῦ. Πέρα ἀπό τό διά, αύτό καδ' έαυτό τό νά μήν παραδίδεις τόν έαυτό σου στόν Θεό και ἀπλῶς τάχα νά κάνεις τό καλό, είναι ἐφάμαρτο, πιό συγκεκριμένα τό δέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκφράζεται στό: «Δός μοι, υἱέ, σήν καρδίαν». Ένῶ δέν παραδίδεις τόν έαυτό σου στόν Χριστό, ἐνῶ δέν έχεις διάδεση νά παραδώσεις τόν έαυτό σου στόν Χριστό, μπορετ νά κάνεις διάφορα καλά. ὅμως στήν περίπτωση αύτή δέν είσαι σύμφωνος με τό δέλημα τοῦ Θεοῦ, δέν υπακούεις στό δέλημα τοῦ Θεοῦ.

Βλέπετε πόσο λάδος μπορετ νά κάνει κάποιος, πόσο ἔξω μπορετ νά πέφτει, τήν ὥρα ἀκριβῶς πού νομίζει διά καλῶς σκέπτεται και καλῶς ἐνεργεῖ; Τήν ὥρα πού νομίζει διά, ἀφοῦ κάνει τό

καλό, κάνει τό δέλημα τοῦ Θεοῦ, βλέπετε πόσο ἔξω μπορετ νά πέφτει και πόσο κακό μπορετ νά κάνει στήν ψυχή του; Θυμᾶστε ἐκείνη τήν περίπτωση πού διά Χριστός διά Χριστός είπε διά τήν ήμέρα κρίσεως δά τοῦ ποῦν πολλοί: «Στό δνομά σου κάναμε τοῦτο, κάναμε κείνο» - καλά πράγματα, δαυμαστά πράγματα - και δά τούς ἀπαντήσει διά Χριστός διά Κύριος: «Δέν σᾶς ξέρω ποιοί είστε, διότι δέν κάνατε τό δέλημα τοῦ Θεοῦ· ἀπλῶς κάνατε κάποια πράγματα, πού μπορετ νά φαίνονταν καλά, άλλα τά κάνατε κατά τό δέλημά σας, κατά τήν ἐπιθυμία σας, κατά τήν δρεξή σας, κατά τήν ευχαρίστησή σας».

Ο Κύριος προσευχόμενος πρό τοῦ πάδους του στόν κῆπο τής Γεδσημανή είπε: «Πάτερ μου, εί δυνατόν ἔστι, παρελδέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο· πλήν οὐχ ως ἐγώ δέλω, άλλ' ως σύ». Ο Χριστός έχει διά τό δικαίωμα ως ἄνδρωπος ἀναμάρτητος νά μή δοκιμάσει δάνατο, γιατί δέν είναι γιά τόν δάνατο διά ἀναμάρτητος. Ο δάνατος είναι μόνο γιά τόν δάνατο διά ἀμαρτωλό, και πάνω στόν Χριστό δέν έχει καμά δέση. Φυσικότατα λοιπόν ως ἄνδρωπος ἀναμάρτητος - ἀποδεικνύει μέ αύτό διά Κύριος τήν ἀναμαρτησία του - ἔπερπε νά πάρει αύτή τή δέση και νά πεῖ: «Πάτερ μου, εί δυνατόν ἔστι, παρελδέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο, πλήν οὐχ ως ἐγώ δέλω, άλλ' ως σύ». Όμως, τελικά έγινε ἐκείνο τό ὅποιο ηδελε διά Πατήρ διόράνιος, και μοιάζει, τρόπον τινά, σάν νά δικεῖται διά Χριστός. Όχι. Όταν κάνεις τό δέλημα τοῦ Θεοῦ, αύτό είναι τό δίκαιο, αύτό είναι τό διληθινό, αύτό είναι τό σωστό.

«Ζῇ δέ ἐν ἐμοὶ Χριστός»

Όπως λοιπόν σ' αύτό τό δέλημα μπορετ νά πέφτει ἔξω κανείς και νά νομίζει διά καλά σκέπτεται και καλά ἐνεργεῖ, ἐνῶ κάνει μεγάλο λάδος και μπορετ νά βρίσκεται σέ πλάνη, ἔτσι, ἐνῶ οί φράσεις «ἐν Χριστῷ ζωή», «ἐν Αγίῳ Πνεύματι ζωή», «ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ ζωή», «χριστιανή ζωή», σημαίνουν τό διό πρᾶγμα, είναι ἐνδεχόμενο, έπειδή τά συνηδίσαμε, νά νομίζουμε, διά ζοῦμε ἐν Χριστῷ και νά μή ζοῦμε, νά νομίζουμε διά ζοῦμε ἐν Αγίῳ Πνεύματι και νά μή ζοῦμε.

Ἐπομένως, αύτό τό δέλημα έχει ως σκοπό νά μᾶς βοηθήσει νά δοῦμε και νά καταλάβουμε τό διό δέλημα τής χριστιανικής ζωῆς δσο γίνεται πιό σωστά, και ἀνάλογα νά ἀνταποκριθοῦμε.

Τελείωσε. Προπαντός μετά τήν ἔλευση τοῦ

Χριστοῦ, μετά τή σάρκωση τοῦ Κυρίου και τό κήρυγμά του, τή σταύρωσή του, τήν ἀνάστασή του, τήν ἀνάληψή του και τήν ἰδρυσή τῆς Ἑκκλησίας, δέν μπορεῖς σέ καμμιά περίπτωση νά είσαι χριστιανός, δέν μπορεῖς νά νομίζεις διά πορεύεσαι σωστά, έάν δέν έχεις καμό νά είναι μέσα σου διά Χριστός, νά είσαι ἐνωμένος μέ τόν Χριστό, νά έκδηλώνεται διά σου διά ζωή τοῦ Χριστοῦ. Δέν μπορεῖς νά είσαι χριστιανός, έάν δέν έχεις καμό νά μπορεῖς νά πεῖς διά ἀπόστολος Παύλος, διά οποῖος λέει διά έχει νοῦν Χριστοῦ, διά έχει πνεῦμα Θεοῦ, διά έχει σπλάγχνα Ίησοῦ Χριστοῦ, και τά έκφράζει δλα μέ τό: «Ζῇ δέ ούκετι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Ζεῖ διά ἀπόστολος Παύλος, άλλα δλα διά ζωή πού ζεῖ είναι τοῦ Χριστοῦ, διά οποία έκδηλώνεται διά τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Αύτό δέν είναι μιά έξαιρεση, δέν είναι μόνο γιά τόν ἀπόστολο Παύλο διά ζωή καποιους Άποστόλους διά κάποιους άγιους· αύτό είναι γιά δλους. Όποιος δέν δά θελεσει νά τά καταλάβει είτε τά πράγματα, άλλα δά θελεσει νά ζήσει μιά άλλη, μιά δική του ζωή, δά κάνει πολύ μεγάλη ζημιά στόν έαυτό του, και μπορετ νά κινδυνέψει ή σωτηρία τής ψυχῆς του.

Ο ἄγιος Νικόδημος διά Αγιορείτης ἀναφέρει αύτό πού λέει διά συγγραφέας τῶν συγγραμμάτων πού ἀποδίδονται στόν ἄγιο Διονύσιο τόν Αρεοπαγίτη: σωτηρία ίσον δέωση, δέωση ίσον σωτηρία. Σώζεται αύτός πού είναι δεωμένος· αύτός πού είναι δεωμένος δά σωδεῖ. «Ἡ ζωή ήμδην κέκρυπται σύν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ».

Ο ἄγιος Συμεών διά Νέος Θεολόγος λέει διά στόν παράδεισο μπαίνει διά Χριστός - κανένας άλλος δέν μπορετ νά μπεῖ - και δποιος είναι μέσα στόν Χριστό, δποιος είναι ἐνωμένος μέ τόν Χριστό, δποιος έχει μέσα του τόν Χριστό. Ο ἄνδρωπος, δσο καλός κι ἀν είναι, και ἀναμάρτητος ἀκόμη ἀν είναι, δέν μπορετ νά μπεῖ μέσα στόν παράδεισο, δέν μπορετ νά μπεῖ μέσα στήν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ο ἄνδρωπος καδ' έαυτόν είναι διά της πεπερασμένος· καδ' έαυτόν είναι ἔνα πλάσμα τοῦ Θεοῦ. Τόν ἀγιάζει διά Θεός, τόν δεώνει διά Θεός. Ο Θεός ἐνώνεται διά τής χάριτος μέ τόν ἄνδρωπο και τόν δεώνει, τόν σώζει.

Ἐλπίζω, μέ τή βοήδεια τοῦ Θεοῦ, νά κάνουμε μιά καλή ἀρχή.

«Θεανδρώπινη ζωή»

Τόμ. Α΄, σελ. 15

π. Συμεών Κραγιόπουλος

ΤΙ ΠΡΑΤΤΩΝ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΣΕΙ ΖΩΗΝ ΑΙΩΝΙΟΝ

Άγιου Ιωάννου Χρυσοστόμου

Ο Χριστιανός διά νά κληρονομήσῃ τήν αἰώνιον ζωήν πρέπει νά πράττῃ τά έξῆς:

1. Νά ἀγαπᾶ τὸν Θεόν μέ δῆν τὴν ψυχήν καὶ μέ δῆν τὴν δύναμίν του, καὶ νά φυλάσσῃ τάς ἐντολάς αὐτοῦ, νά ἀγαπᾶ δέ τὸν πλησίον του (τὸν συνάδρωπόν του), ὅπως ἀγαπᾶ τὸν ἑαυτόν του, σύμφωνα μέ τούς λόγους τοῦ Κυρίου, δέ ποτοῖς εἶπεν· Ἐάν τάς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου (Ιωάν. 1ε' 10). Θά μείνετε δέ εἰς τὴν ἀγάπην, πού σᾶς ἔχω, ἐάν φυλάξετε τάς ἐντολάς μου. Καὶ πάλιν· Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες, διτί ἐμοὶ μαθηταί ἔστε, ἐάν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις (Ιωάν. 1γ' 35). Μέ αὐτό δά μάδουν δλοι διτί εἶσθε μαθηταί μου, ἐάν ἔχετε ἀγάπην δέ νας πρός τὸν ἄλλον.

2. Νά ταπεινώῃ τὴν ψυχήν του ἐμπρός εἰς τὸν Θεόν καὶ οὐδέποτε νά ὑψώῃ τὴν κεφαλήν ἐναντίον τοῦ πλησίον του. Διότι ὅπως λέγει ἡ Γραφή, Καρδίαν συντετριψένην καὶ τεταπεινωμένην δὲ Θεός οὐκέτι θεούνται (Ψαλ. ν' 19). Καρδίαν, δέ ποιά συνετρίβη καὶ ἐταπεινώθη ἀπό τὴν δλίψιν, δέν δά τὴν ἔξευτελίση δὲ Θεός. Νά δοκιμάζῃ δέ καὶ πικράν δλίψιν διά τάς ἀμαρτίας τοῦ πλησίον του, καὶ νά πενθῇ διά τάς ἰδιακάς του ἀμαρτίας, νά χαίρῃ δταν δὲ πλησίον του χαίρῃ καὶ νά μή λειώῃ ἀπό τὸν φδόνον διά τὴν εὐτυχίαν του· νά δέχεται μέ ὑπομονή καὶ νά συμβουλεύῃ ἐκείνους οἱ δποῖοι τὸν ἀντιστρατεύονται, καὶ νά κατέχεται πάντοτε ἀπό τὸν

Σημ. Ό λόγος αὐτός ἀποτελεῖ εὐσύνοπτο διατύπωση τῆς ἀληθείας, δτι στὴν πνευματική ζωή τοῦ ἀνδρώπου, γιά τῇ σωτηρίᾳ του, ἐπικρατεῖ ἡ ἐλεύθερη ἐνέργειά του.

Εὔχόμαστε ὅλόφυχα δὲ Θεός νά μᾶς φωτίζει, νά μᾶς χειραγωγεῖ καὶ νά μᾶς ἐμπνέει νά ἐφαρμόζουμε τίς προτροπές τοῦ μεγάλου πατρός τῆς Ἐκκλησίας μας, γιά νά γίνουμε ψυχές ζωντανές, εἰκόνες τοῦ αἰώνιου Θεοῦ.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ ΦΩΣ ΜΑΣ

(Ιωάν. 8, 12)

Εἶναι βέβαιο πώς ὁ ἀνδρωπος τῆς ἐποχῆς μας ζεῖ μέσα σ' ἓνα πυκνό ἡδικό σκοτάδι. Δέν γνωρίζει τὴν εὐγενῆ καταγωγή του, τὸν προορισμό καὶ σκοπό τῆς ζωῆς του, τὴ μεγάλη ἀξία τῆς ψυχῆς του, τῆς ὁποίας ἀντάλλαγμα δέν ὑπάρχει οὔτε στὴ γῆ, οὔτε στὸν οὐρανό. Δέ γνωρίζει τὸ δημιουργό δλου τοῦ κόσμου ὄρατον καὶ ἀόρατον. Άκομη δέν ἔχει ἐπίγνωση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου. Ἐπικρατεῖ μέσα του σύγχυση καὶ πλάνη. Ζεῖ μέσα σ' ἓνα ἀδιαπέραστο ἡδικό σκοτάδι κατά τὸν εὐστοχο χαρακτηρισμό τοῦ προφήτου Ἡσαΐου «εἶναι ὁ λαός ὁ καδήμενος ἐν σκότει... καὶ ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ δανάτου» (Ησ. 9, 2).

Αὐτή ἡ διαπίστωση, πού καδημερινά ἐπαληδεύεται μᾶς ἀνοίγει τὴ δύρα γιά νά ἀντικρύσουμε τὴν αἰτία τῆς ἡδικῆς αὐτῆς κρίσης τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ ἡ κρίση αὐτή ὀφείλεται στό δτι δά μάδουν δλοι διτί εἶναι τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ.

I. Ο Χριστός εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου

Τό παρήγορο δμως εἶναι δτι ὑπάρχει καὶ τὸ φῶς, τό δποτο «ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει» (Ιωάν. 1, 5) καὶ διαλύει τὸ πυκνό ἡδικό σκοτάδι. Ὑπάρχει τό φῶς πού μπορεῖ νά μεταβάλει τὴν κατάσταση. Καὶ αὐτό εἶναι τό ὑπέρλαμπρο φῶς τοῦ Χριστοῦ, εἶναι δὲ ὁ Ἰδιος δὲ Χριστός, δὲ Όποιος διεκήρυξε «ἐγώ εἰμι τό φῶς τοῦ κόσμου...» (Ιω. 8, 12).

Οι ἔννοιες φῶς καὶ σκότος ἀναφέρονται πολὺ συχνά σ' ὅλη σχεδόν τὴν Ἀγία Γραφή.

Τά προφητικά κείμενα τῆς Παλαιᾶς Διαδήκης, πού ἐκπληρώθηκαν παρουσιάζουν τὸ Χριστό ως Ἡλιο, πού δά φωτίσει δσους βρίσκονται στό πνευματικό σκοτάδι. Ό Προφήτης Ἡσαΐας λέγει: «Ο λαός τῶν χωρῶν αὐτῶν, πού εὑρίσκεται καὶ ζεῖ εἰς τὸ πνευματικό σκότος, δά ἔδουν πρῶτοι τό μέγα φῶς

τοῦ Μεσσίου. Εἰς ἐσᾶς πού κατοικεῖτε εἰς τὴν χώραν δπου ἐπικρατεῖ ἡ σκιά τοῦ δανάτου δά λάμψει τό σωτήριον καὶ χαρμόσυνον φῶς» (Ησ. 9, 2).

Ἐπίσης δὲ ὁ Ἰδιος δ Προφήτης παρουσιάζει τό Χριστό ως φῶς πού δά φωτίσει τά ἔδνη. «Ἐγώ ως Κύριος καὶ Θεός... δά σοῦ δώσω νέαν διαδήκην διά τό γένος τῶν ἀνδρώπων, φῶς τῶν ἔδνῶν διά νά ἀνοίξεις τούς ὀφδαλμούς τῆς διανοίας τῶν σκοτισμένων καὶ τυφλωμένων ἀνδρώπων, νά βγάλεις καὶ ἐλευθερώσεις τούς δεμένους ἀπό τά δεσμά τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀπό τὴν φυλακή ἐκείνους, πού κάδηνται εἰς τό πνευματικόν σκότος» (Ησ. 42, 6-7).

Ἡ ἀληθεία αὐτή, δτι δ Χριστός εἶναι τό φῶς τοῦ κόσμου, κορυφώνεται στὴν Καινή Διαδήκη, δπου ὁ Χριστός διακηρύσσει μέ τή διδασκαλία Του, δτι εἶναι τό φῶς τοῦ κόσμου. «Ἐγώ ἥλδα εἰς τὸν κόσμον διά νά είμαι φῶς πνευματικόν δι' αὐτόν· διά νά μή μείνει εἰς τό ἡδικόν σκότος τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς πλάνης κανείς ἀπό ἐκείνους πού πιστεύουν εἰς ἐμέ» (Ιω. 12, 46 - ἔξ.). Τήν ἀληθεία αὐτή βεβαιώνουν καὶ τά δαύματα τῆς δεραπείας τῶν τυφλῶν (Μάρκ. 8,22-26 καὶ Ιω. 9, 1-7), μέ τά δποτα δ Χριστός χαρίζει σ' αὐτούς τό αισθητό φῶς καὶ τά δποτα ἀποτελοῦν τύπον ἡ σύμβολον, δπως ὑπομνηματίζει δ Παναγιώτης Τρεμπέλας «τοῦ πνευματικοῦ φωτισμοῦ, τόν δποτον δ Χριστός, ως φῶς τοῦ κόσμου ἀπεστάλη νά μεταδώσει στὸν κόσμο, πού εἶναι βυδισμένος στό ἡδικό σκοτάδι, γιατί ἥλδε γιά νά είναι φῶς τοῦ κόσμου. Αὐτό ἀλλωστε ἐνδαρρύνει καὶ μᾶς νά προσέλθουμε στό Χριστό, πού εἶναι φῶς πού καδηγεῖ, ζωογονεῖ καὶ εὐφραίνει τίς ψυχές μας».

Ἐπίσης καὶ οἱ δεοφώτιστοι Ἀπόστολοι, δποτοι ἥταν ἀσημοι καὶ ἀγράμματοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος, κατώρδωσαν δμως μέ τή

δεία Χάρη νά άνέλθουν σέ δυσδεώρητα πνευματικά ύψη και ἀξιώδηκαν νά ἔχουν ἄμεση προσωπική γνώση τοῦ Χριστοῦ, μαρτυροῦν μέ βεβαιότητα, δτι «ὁ Θεός φῶς ἐστι καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία» (Α΄ Ιωάν. 1, 5). Καὶ ὅτι «ἡν τὸ φῶς τό ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνδρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον» (Ιω. 1, 9).

Ἄπ' ἑδῶ καὶ στό ἔξῆς οἱ πιστοί δονομάζονται «νίοι τοῦ φωτός» (Λκ. 16, 8) καὶ «τέκνα Θεοῦ» (Ιω. 1, 12). Γίνονται μέλη τῆς Ἐκκλησίας μέ τό μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος καὶ προσεύχονται στό Χριστό, πού εἶναι τό Φῶς, νά κατευδύνει τά διαβήματά τους.

Ἄργότερα οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δογματίζονται γιά τό δέμα αὐτό δά γράψουν πολλά. Ὄλοι ὅμως συγκλίνουν στό γεγονός ὅτι ὁ Θεός εἶναι Φῶς καὶ ἡ μή ἀποδοχή τοῦ φωτός αὐτοῦ ἀπό τόν ἄνδρωπο ἀποτελεῖ αἰτία κατάκρισής του.

Ἀπό τό πλῆδος τῶν πατερικῶν κειμένων ἀναφέρουμε τά ἔξῆς: «Ο ἄγιος Γρηγόριος Ναζιανζηνός λέγει πώς ὁ Χριστός εἶναι «Φῶς ἀπρόσιτον». Ο ἄγιος Κλήμης Ἀλεξανδρείας λέγει πώς ὁ Χριστός εἶναι «Φῶς μέγα καὶ κάλλιστον» καὶ ὁ συντοπίτης του ἄγιος Κύριλλος, δά γράψει πώς ὁ Χριστός εἶναι «ούσιωδῶς Φῶς». Δηλαδή κατά τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὁ Χριστός ὡς φυσικός Υἱός τοῦ ἄναρχου Πατέρα, ἔχει ὅ,τι ἔχει καὶ ὁ Πατέρας. Εἶναι Φῶς ὁ Πατέρας, Φῶς καὶ ὁ Υἱός. «Φῶς ἐκ φωτός». Καί συμπληρώνει ἔκδαμβος ὁ δεόπνευστος ὑμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας: «Φῶς ὁ Πατήρ, φῶς ὁ Λόγος, φῶς καὶ τό Ἀγιον Πνεῦμα... καὶ δι' αὐτοῦ πᾶς ὁ κόσμος φωταγωγεῖται» (Ἐξαποστειλάριον τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς).

Αὐτό τό φῶς χαρίζει ὁ Χριστός καὶ στούς ἀγίους, μέ μόνη τή διαφορά πώς οἱ ἀγιοι εἶναι φωτοειδεῖς κατά χάρη. «Ο,τι εἶναι φυσικό στό Χριστό, εἶναι στούς ἀγίους κατά χάρη. Οἱ ἀγιοι εἶναι φῶτα ἐτερόφωτα, πού παίρνουν τό φῶς τους ἀπό τόν ἥλιο Χριστό. (Αὐτά, ἐν ὀλίγοις καὶ γιά τούς αἱρετικούς χιλιαστές, οἱ ὅποιοι δέν παραδέχονται τή δεότητα τοῦ δευτέρου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος).

2. Τό δρᾶμα τοῦ ἄνδρωπου

Ως τόσο ὅμως ὁ ἄνδρωπος ζεῖ ἔνα δρᾶμα. Τό δρᾶμα αὐτό εἶναι ἡ σύγκρουση μεταξύ τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκότου. Τό Φῶς (Χριστός) λάμπει μέσα στό σκοτάδι. Ο κόσμος ὅμως τοῦ κακοῦ προσπαδεῖ νά τό πνιξει. Αὐτός ἄλλως τε εἶναι καὶ ὁ λόγος, ὅπως μᾶς ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστής Ιωάννης, γιά τόν δόποιο κρίνονται καὶ καταδικάζονται οἱ ἀπίστοι, «γιατί τό φῶς τῆς ἀλήθειας, ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ἥλδε στόν κόσμο, ἄλλα οἱ ἄνδρωποι ἐπροτίμησαν τό σκοτάδι τῆς πλάνης καὶ ὅχι τό φῶς. Καὶ ἔκαναν τήν προτίμηση αὐτή, γιατί ἥταν πονηρά τά ἔργα τους. Γιατί καδένας πού ἐπιμένει νά κάνει ἔργα πονηρά καὶ κακά δέν ἀδιαφορεῖ ἀπλῶς, ἄλλα ἀποστρέφεται τό φῶς καὶ δέν ἔρχεται σ' αὐτό γιά νά μή γίνει φανερή ἡ ἀσχήμια καὶ ἡ φαυλότητα τῶν ἔργων του καὶ προκληδεῖ ἔτσι ἡ ἀποδοκιμασία του καὶ ἡ ἔξεγερση τῆς συνειδήσεώς του» (Ιω. 3, 19-20).

Ἄξιοσημείωτο εἶναι γιά τό δέμα μας καὶ αὐτό πού ἀναφέρει ὁ ἄγιος Ιωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Ἡ αἵτια τῆς ἐνοχῆς τῶν ἄνδρωπων εἶναι, γιατί δέν δέλησαν νά ἀφήσουν τό σκοτάδι καὶ νά ἔλθουν πρός τό φῶς». Καὶ ὁ ἄγιος Θεοφύλακτος δά συμπληρώσει: «Οἱ ἄνδρωποι δέν ἀμάρτησαν μόνο γι' αὐτό, ὅτι δέν ἔχήτησαν αὐτοί τό φῶς, ἄλλα τό χειρότερο εἶναι, ὅτι ἐνῶ τό φῶς ἥλδε πρός αὐτούς, αὐτοί ὅμως δέν τό δέχθηκαν γι' αὐτό καὶ εἶναι ἀξιοι κατακρίσεως».

Ἡ ἔλευση τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο ἀνάγκασε τούς ἄνδρωπούς νά ταχδοῦν εἴτε στή μία, εἴτε στήν ἄλλη μερίδα. Πρίν ἔλθει ὁ Χριστός στόν κόσμο οἱ ἄνδρωποι ἀμάρταναν ἀπό ἀγνοια, γιά τόν λόγο αὐτό δέν ἔφεραν καὶ «εὔδύνη». Τώρα ὅμως προτιμοῦν τό κακό μέ ἐλεύθερη ἐκλογή καὶ γι' αὐτό φέρουν εὔδύνη.

Ο ἄνδρωπος, λοιπόν, πρέπει νά διαλέξει μέ τή δέλησή του, ώστε νά γίνει ἡ «νίος τοῦ φωτός» ἡ «νίος τοῦ σκότου».

ΣΥΝΕΞΙΖΕΤΑΙ
H.I.X.

‘Η εὔδύνη μας γιά τό νεογέννητο

ροπόλημα τῆς εὐτυχίας, τό ἀπρόβλεπτο τοῦ πένδους, δλα αὐτά καταβάλλουν τή μητέρα, μαζί καὶ τό ἔμβρυο.

Τό ἴδιο ἀποτέλεσμα ἔχει ὁ τυφοειδής πυρετός, οἱ χρονικές μολύνσεις (έλονοσία, φυματίωση), οἱ δξεῖες δηλητηριάσεις, οἱ κληρονομικές ἀσθένειες, ἡ υπερκόπωση ώς τήν τελευταία στιγμή, ὅπως συμβαίνει στίς φτωχοπαντρείες, οἱ βιασμοί καὶ τά κρυψίματα τῆς ἐγκυμοσύνης, ὅπως γίνεται στά ἔξωγαμα. Τό ἔμβρυο ὑποφέρει καὶ ὑφίσταται μιά κρίση, ὅταν ἡ μητέρα ὑφίσταται ἐπίσης μιά κρίση. Στίς δηλητηριάσεις π.χ. ἡ διάβαση τῶν δηλητηρίων περνᾶ ἀπό τή μητρική κυκλοφορία, στήν κυκλοφορία τοῦ ἔμβρυου, γιά νά καταλήξῃ στά νευρικά κέντρα τοῦ ἔμβρυου, ώστε μετά τή γέννηση νά ἐμφανισθοῦν αἰσθητικοκινητικές ἡ νοητικές ταραχές.

Ἀνάλογα ἀποτέλεσματα ἔχουν ἐπίσης: ἡ πτωχή ἡ ἡ ἐλλειψη διατροφῆς, ἡ ἐλλειψη ιωδείου, βιταμινῶν κλπ. Ἡ ἐλλειψη τῆς βιταμίνης B δύναται νά φέρη στό παιδί ἀργότερα νευρικές ταραχές, μάλιστα πολύ πρώιμες, ὅταν τό βρέφος τρώγει τό γάλα τῆς ἀβιταμινούχου μητέρας. Τό ἴδιο συμβαίνει καὶ μέ τήν ἐλλειψη τῆς βιταμίνης A, ἡ δέ ἐλλειψη τῆς βιταμίνης D φέρει τόν πρόωρο ραχιτισμό.

Συνεπῶς στήν ἐγκυμοσύνη συναντοῦμε τήν πρώτη παιδική κρίση. Άπο τήν καλή ἐγκυμοσύνη ἔξαρταται καὶ τό μέλλον τοῦ παιδιοῦ μας. Νά γιατί πρέπει νά ἐπαγρυπνοῦμε στήν υγεία τῆς μητέρας.

Ἡ κρίση αὐτή συνεχίζεται ἐπίσης κατά τή στιγμή τῆς γεννήσεως, γιατί κι ἐκεῖ εἶναι δυνατόν νά ἔχουμε τραυματισμούς, πού προ-

καλοῦνται: ἀπό ἀδεξιότητα τοῦ γιατροῦ ἢ τῆς ψευτομαίας, ἀπό ἀσφυξία, ἀπό τή χρήση ἀναισθητικῶν φαρμάκων, ἀπό δύσκολη ἢ παρατεινόμενη γέννηση, ἀπό τή χρήση τῶν ἐμβρυουλκῶν κλπ.

Ἐννοοῦμε συνεπῶς τήν εὐδύνη μας ἀπέναντι στό νεογέννητο, πῶς μᾶς δέλει γιά νά εἶναι υγιές. Πῶς μᾶς δέλει; Τό σκέφθηκαν αὐτό ποτέ οἱ νέοι μας, πού μέ τίς ἀσωτεῖς τους φιδείρουν καδημερινά τή σωματική καὶ ψυχική ὑπόστασή τους καὶ εἶναι ἀνάξιοι κατόπιν νά φέρουν παιδιά στή χωῆ; Κι ἂν νυμφευδοῦν, δά φορτώσουν δλα αὐτά τά μειονεκτήματά τους στό νεογέννητο! Τό φαντάσμηκαν αὐτό οἱ νέες, πού δέν ἔξετάζουν τόν σύντροφό τους, ἀλλά νυμφεύονται δποιονδήποτε; Τό ἴδιο συμβαίνει καὶ ἀντίδετα βέβαια. Τό σκεφθήκαμε ποτέ, ὅτι τά περισσότερα καδυτερημένα παιδιά εἶναι τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς χωῆς καὶ αὐτῶν τῶν κρίσεων κατά τήν ἔγκυμοσύνη καὶ τή γέννηση; Τό σκέφθηκε ὁ Πατέρας, πού πίνει διαρκῶς, δδηγεῖται στόν ἀλκοολισμό καὶ κατόπιν, κατά τή σύλληψη, κληρονομεῖ στό ἐμβρυο δλες ἐκεῖνες τίς καταστάσεις, πού δημιουργοῦν ἀργότερα τίς ψυχώσεις, τίς ἀνωμαλίες στό νευρικό σύστημα, τήν νοη-

τική καδυστέρηση καὶ ἔνα σωρό ἄλλα μειονεκτήματα; Τό σκέφθηκαν οἱ γονεῖς, πώς ὅτι μέ τή στενοχώρια, τίς γκρίνιες, τούς διαξιφισμούς, τούς χωρισμούς, τά διαζύγια, ἐπιδροῦν ἔτσι στό ἐμβρυο καὶ δά γεννηδη κατόπιν ἔνα παιδί ἀνώμαλο, συναισθηματικό, καδυτερημένο, μέ δλα τά δείγματα τῆς χωῆς τῆς μητέρας κατά τήν ἔγκυμοσύνη;

Στό σημεῖο αὐτό πρέπει ἴδιαίτερα νά προσέχωμε. Ἄν ἔτοιμαζόμαστε καὶ τσακιζόμαστε πολλές φορές νά υποδεχδοῦμε ἔνα ἐπίσημο πρόσωπο στό σπίτι μας, ἐννοοῦμε πόσο πρέπει νά ἔτοιμαζόμαστε γιά νά φέρωμε ἔναν ἀνδρωπο στή χωῆ!... Καί ἡ προετοιμασία αὐτή ἀρχίζει πολλά χρόνια πρό τῆς γεννήσεως τοῦ παιδιοῦ, ἀλλά ἡ δερμή φροντίδα συνεχίζεται κατά τή σύλληψη καὶ τήν ἔγκυμοσύνη τοῦ ἐμβρύου. Ὅσοι ἀνησυχοῦν, ἐπαγρυπνοῦν, ἀποφεύγουν τή δημιουργία συναισθηματικῶν καταστάσεων, αὐτοί ἔχουν τίς πιδανότητες νά φέρουν υγείστατα παιδιά στή χωῆ καὶ δά εἶναι εύτυχισμένοι κι αὐτοί καὶ τά παιδιά τους καὶ τό "Ἐδνος, πού δά ἔχῃ τέτοιους πολίτες!"

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤ. ΡΟΥΣΚΑΣ
Τ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ, 1760

Πούρβουλω μεγάλω λογοθέτη τῷ Μαγοράνῳ καὶ Καντακουζηνῷ

Ἐπιδυμίᾳ ἐπεδύμησα τούτην τήν ἔβδομάδα φαγεῖν μετά τῆς εὐγενείας σου· εἰς τό τραπέζι δέ δέν δέλω νά εἶναι ἄρτος ἀρπαγῆς, πρόβατον ἀδικίας, δρνιδα ἀσελγείας, οὔτε δορκάς ὑπερηφανείας, οὔτε δρτύκι μνησικακίας, οὔτε λαγός φιλοχρηματίας, ἀλλ' οὔτε χοῖρος ἀκαδαρσίας.

Θέλω δέ καὶ παρακαλῶ νά εἶναι ἄρτος ἰδρωτος, φακές ταπεινοφροσύνης, φασούλια σωφροσύνης, ρεβίδια ἐλεημοσύνης, ἰχδύες ἀπλότητος, ἐλιές ἵλαρότητος, καὶ λάχανα εὐλαβείας· μεζέδες δέλω τά ἡδικά καὶ γλυκά τά πνευματικά διηγήματα. Ἀντί σόλνιτσα (= ἀλατιέρα) νά παραδέσης τήν πίστιν, καὶ ἀντίς ἄλας καὶ πιπέρι τήν πράξιν καὶ τήν δεωρίαν, ἀντίς δέ μάσαν (= τραπεζομάνδηλο) ν' ἀπλώσης τήν καδαρότητα, ἀντίς ταλέρια (= πιάτα) νά βάλης τήν ἔγκράτειαν, ἀντίς μαχαίρια τήν διάκρισιν, ἀντίς πιρούνια τήν κατάνυξιν, καὶ ἀντίς χουλιάρια τήν ὑπομονήν. Μή τραπεζώσης δέ οἶνον ἀδολεσχίας, οὔτε πήλινον (= μαῦρο;) ἀποστασίας.

ΕΡΓΑ ΑΓΑΠΗΣ

Τό Φιλανδρωπικό Σωματεῖο «ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ» προσπαδεῖ, μέ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νά ἐπουλώσει πληγές τῶν δυστυχούντων ἀδελφῶν μας, διότι ὁ πόνος καὶ ἡ δυστυχία ἀπλώνεται παντοῦ καὶ δημιουργεῖ καδημερινά κοινωνικά δράματα. Άπο τά πολλά πού γνωρίζουμε δά ἀναφέρουμε μόνο δύο.

1) Μέσα σ' ἔνα ὑγρό καὶ σκοτεινό ὑπόγειο, τοῦ ὅποιου ἡ ἀτμόσφαιρα ἥταν ἀποπνικτική, ζοῦσαν τρία δυστυχισμένα πρόσωπα, ὁ πατέρας μέ βαρειά ἀναπηρία, τό ἄρρωστο παιδί καὶ ἡ μητέρα, ἡ ὅποια δούλευε προσωρινά καὶ ἔπαιρνε 20 εύρω τήν ἡμέρα. Μέ αὐτά ἔπρεπε νά πληρώνουν τό ἐνοίκιο καὶ νά ζήσουν καὶ τά τρία πρόσωπα τής οἰκογένειας. Ὅταν μάδαμε πάς τό παιδάκι βαρειά ἄρρωστο, δέν εἶχε δχι μόνο τά ἀπαραίτητα φάρμακα, ἀλλά οὗτε καὶ τήν στοιχειώδη τροφή, αἰσθανδήκαμε νά σφίγγεται ἡ καρδιά μας. Τί δυστυχία!

2) Τό ἄλλο περιστατικό ἀφοροῦσε πάλι μιά οἰκογένεια μέ δύο ἀτομα ἐξ Ἰσραήλ δυστυχισμένα τή μητέρα καὶ τό ἄρρωστο παιδί της 35 χρόνων, τό δόποιο ἔπασχε ἀπό ἐπιληψία. Ὅταν τήν ἐπισκεφθήκαμε δέν εἶχε 10 εύρω, γιά νά ἀγοράσει στό παιδί της ἔνα ζευγάρι παπούτσια ἀπό τή λαϊκή ἀγορά. Καί πῶς δά ἥταν σέ δέση νά τά ἀγοράσει, ἀφοῦ στό πορτοφόλι της εἶχε μόνο 3 εύρω!

Ἄπο τίς περιπτώσεις αὐτές προβληματισθήκαμε καὶ μέ βουρκωμένα τά μάτια προσπαδήσαμε νά ἀντιμετωπίσουμε τά οἰκονομικά καὶ ἡδικά προβλήματα αὐτῶν τῶν οἰκογενειῶν.

Ὄ πόνος καὶ ἡ δυστυχία τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἔγινε ἀφορμή νά φανοῦν τά εύγενη αἰσθήματα, πού κρύβονται στίς καρδιές πολλῶν μελῶν καὶ δωρητῶν τοῦ Σωμα-

τείου μας. Πολλά μέλη τοῦ Σωματείου μας ἔδειξαν τήν ἀγάπη τους πρός τούς δεινοπαδοῦντες ἀδελφούς μας.

Όλα αὐτά καὶ πολλά ἄλλα, πού τακτικά βλέπουμε, ἃς ἐμπνεύσουν ὅλους μας, ἀγαπητοί μας ἀδελφοί, γιά νά καταλάβουμε, πῶς ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συμπόνοια ἀποτελοῦν τά πιό παρήγορα σημεῖα στούς πονεμένους ἀδελφούς μας.

Ἄπο τήν ἄλλη πλευρά βλέπουμε νά ξοδεύονται τεράστια χρηματικά ποσά σέ πανηγύρια, καταχρήσεις, φαγοπότια κλπ. καὶ νά ξεχνοῦνται τέτοια ζωτικά προβλήματα καδ' ἥν στιγμή ἡ φτώχεια καὶ ἡ ἀνέχεια ταλανίζουν τήν κοινωνία μας.

Παιδιά πεδαίνουν ἀπό τήν πεῖνα, συνάνδρωποί μας ὑποφέρουν ἀπό τίς ἀρρώστιες, οἵ ἄστεγοι καὶ ἄνεργοι αὐξάνονται συνεχῶς.

Βέβαια δέν ισχυριζόμαστε, δτι τά χρήματα πού δαπανῶνται γιά τίς ἀσχετες αὐτές ἐκδηλώσεις, δά μᾶς ἔλυναν δλα αὐτά τά προβλήματα καὶ ἀπό τήν ἐπομένη ἡμέρα δά ζούσαμε σέ ἔνα καλύτερο κόσμο. Μήπως ὅμως εἶναι ὑπερβολικά τά ποσά, πού διατίθενται, ὅταν ὑπάρχει τόση δυστυχία γύρω μας; Μήπως δά μπορούσαμε νά ἀνακουφίσουμε κάποιους συνανδρώπους μας καὶ νά προσφέρουμε λίγη στοργή ἐκεῖ ὅπου τήν ἔχουν ἀνάγκη, διαδέτοντας λιγότερα γιά τά «πανηγύρια» μας;

Εύχαριστοῦμε τούς καλούς συνεργάτες μας, πού στίς κρίσιμες αὐτές στιγμές στέκονται δίπλα στούς δεινοπαδοῦντες ἀδελφούς μας ώς δργανα τοῦ Θεοῦ καὶ βοηδοῦν νά ἀναπαύουμε ὅσο τό δυνατό περισσοτέρους ἀδελφούς μας, πού βρίσκονται σέ μεγάλη δυστυχία.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΒΙΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΕΙΑΣ

‘Ενημέρωση γιά μιά σύγχρονη και ἐπικίνδυνη πλάνη

(ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ)

(Συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο τεῦχος)

4. Ποιά ἦταν πραγματικά ἡ ἀρχαιοελληνική δρησκεία

Οι “Ελληνες” νεοπαγανιστές ἐπιχειροῦν μέσα καταφανή παραποίηση τῆς ιστορίας νά παρουσιάσουν τήν ἀρχαιοελληνική εἰδωλολατρική δρησκεία ώς «τήν πιό λαμπρή δρησκεία τῆς ἀνδρώπινης ιστορίας, ή ὅποια ὑπῆρξε τό βάθρο τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ».

Εἶναι ὅμως γνωστό πώς ἡ δρησκεία τῶν προγόνων μας οὐδέποτε ὑπῆρξε σταδερή καί ἔνιαία γιά ὄλοκληρο τόν Ἑλληνισμό. Οι “Ελληνες” νεοαπαγανιστές δέν ἔκειναν ποιά μορφή τῆς «πατρώας δρησκείας» ἐπιδυμοῦν νά ἀναβιώσουν: τήν φετιχιστική καί τοτεμιστική τῶν προελλήνων, τήν χυδαία ἀνδρωπομορφική δύμηρική καί ἡσιόδεια, τήν αἱρετική καί ὁργιαστική δρφική, τήν συγκρητιστική τῶν Ἑλληνιστικῶν καί ωμαικῶν χρόνων, η ἐκείνη τοῦ νοσηροῦ μυστικιστικοῦ νεοπλατωνισμοῦ τῶν ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων;

Μελετώντας τίς πάμπολλες μυδολογίες καί δεογονίες τῶν ἀρχαίων, οἱ ὅποιες ἀποτελοῦν τίς πηγές τῆς ἀρχαίας δρησκείας, διαπιστώνει κανείς τερατώδεις ἀντικρουόμενες ἀπόγρεις πάνω σέ δεμελιώδεις ἀρχές τῆς. Συναντᾶ ἀκόμη ἀπαράδεκτες διηγήσεις γιά τούς «δεούντες», ὅπως πράξεις βίας, μίσους, ἀντιζηλίας, ἀντεκδικήσεως καί ἀφάνταστης ἔχδρότητας μεταξύ τους. Οι «δεοί» φέρονται νά διαπράττουν ἀνείπωτες ἡδικές παρεκτροπές, ὅπως μοιχεῖς, πορνεῖς, βιασμούς, παιδεραστίες, αἴμομιξίες, δόμοφυλοφιλίες, ἀπάτες, κλοπές, φόνους, ἀδικίες, παιδικές ἀσπλαγχνίες, πολέμους κ.ἄ., τίς ὅποιες διαπράττουν μόνο οἱ χειρότεροι τῶν ἀνδρώπων! Οι ἀρχαῖοι «δεοί» ἀποδεικνύονται ἀρνητικά πρότυπα γιά τή διαμόρφωση ἀνδρωπίνων χαρακτήρων. Φτάνει νά ἀναφερδεῖ ἡ λατρεία τῆς Ἀφροδίτης διά τῆς πορνείας. Κατά τόν ἀρχαῖο συγγραφέα Στράβωνα, στό ίερό τῆς Ἀφροδίτης στήν Κόρινθο

ὑπηρετοῦσαν τήν «δεά» περισσότερες ἀπό χίλιες ἱερόδουλες διά τῆς πορνείας (Στραβ. 378)! Οι νεοπαγανιστές στήν προσπάθειά τους νά δικαιολογήσουν αὐτές τίς ἀπαράδεκτες πίστεις ἐπιδιώκουν νά τίς ἔρμηνεύσουν ἀλληγορικά. Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἀρχαῖοι, ἐκτός ἀπό τούς μεγάλους σοφούς, πίστευαν κατά γράμμα στίς ἀνήδικες μυδολογικές διηγήσεις!

Αξιόπιστες ἀναφορές ἀρχαίων συγγραφέων μᾶς βεβαιώνουν ἀκόμη γιά φρικτές ἀνδρωποδυσίες μέχρι τούς χρόνους τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Πλούταρχου, τοῦ Παυσανία καί τοῦ Στράβωνα (βλ. ἀνδρωποδυσίες στίς ἔορτές τῶν «Κρονίων» (Παυσ. Ἐλλην. Περ. I' 18, 7]), τῶν «Θαργηλίων» καί τήν τριετηρική τοῦ Ἀγριωνίου Διονύσου στόν Ὄρχομενό (Πλούτ. Αἴτια Ἐλλ. 38, 299e), τήν κατακρήμνιση τῶν Ἑλληνιστικῶν καί ωμαικῶν χρόνων, η ἐκείνη τοῦ νοσηροῦ μυστικιστικοῦ νεοπλατωνισμοῦ τῶν ὑστερορωμαϊκῶν χρόνων;

Η ἀρχαία δρησκεία ἔξωδοῦσε ἐπίσης τούς ἀτυχούς λατρευτές της σέ πράξεις ἀνείπωτης δεισιδαιμονίας (μαντική, δεουργίες-μαγεία, μιάσματα, καδαρμοί, δράση Πυδαϊστῶν, κλπ.).

Οι σοφοί πρόγονοί μας ἀντιλήφθηκαν νωρίς τήν πρωτόγονη καί παράλογη μορφή τῆς δρησκείας τους καί γ' αὐτό ἀσκησαν σκληρή κριτική γιά τίς ἀπαράδεκτες πίστεις γιά τούς «δεούντες», γιά τήν δεισιδαιμονία, γιά τίς δυσίες, γιά τήν μαντική καί τίς μαγικές δεουργίες. Ο Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Θεαγένης ὁ Ρηγίνος, ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Παρμενίδης, ὁ Μητρόδωρος, ὁ Ἀναξαγόρας, ὁ Ἀναξίμανδρος, ὁ Πρωταγόρας, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Πρόδικος, ὁ Θεόφραστος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἀντισθένης, ὁ Δημόκριτος, ὁ Διογένης ὁ Κυνικός, ὁ Θεόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὁ Εὐήμερος, ὁ Ἐπίκουρος, οἱ Σοφιστές, οἱ Στωικοί, οἱ Περιπατητικοί, καί ὅλοι σχεδόν οἱ

ἐπιφανεῖς πρόγονοί μας, εἴτε στάδηκαν κριτικοί καί καυστικοί ἀπέναντι στήν ἀρχαία δρησκεία, εἴτε τήν ἀρνήθηκαν ἐντελῶς καί ἐπλασαν ἄλλη ἰδεομορφική δρησκεία. ἀπαλλαγμένη ἀπό τίς ἀπαράδεκτες πίστεις καί παραλογίες τῆς ἀρχαίας δρησκείας. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι γνωστό, οἱ περισσότεροι ἀπό αὐτούς τούς φιλοσόφους διώχθηκαν, ταλαιπωρήθηκαν η καί βρῆκαν τραγικό δάνατο.

Ἡ παρακμή τῆς ἀρχαιοελληνικῆς δρησκείας ἄρχισε πολύ νωρίς, γιά νά κορυφωθεῖ μετά τούς κλασσικούς χρόνους καί ἴδιαίτερα στά ἐλληνιστικά χρόνια, μέ τήν είσοδο τῶν ἀνατολικῶν μυστηριακῶν δρησκειῶν στόν ἐλληνικό χῶρο (λατρεία Κυβέλης, Ἰσιδος, Μίδρα κλπ.). Μέ τήν ἐμφάνιση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ ἀρχαία δρησκεία ἦταν ἥδη σέ κατάπτωση. Τό βεβαιώνει ὁ Ἰδιος ὁ Πλούταρχος στά συγγράμματά του τόν 2ο μ.Χ. αἰώνα.

5. Σχέση νεοειδωλαλτρίας καί «Νέας Ἐποχῆς»

Ο ἐλληνικός νεοπαγανισμός, ὅπως καί ὁ διεδυνής, ἔχει ὅλα τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῶν ρευμάτων τῆς «Νέας Ἐποχῆς», καίτοι σέ μερικά ἔντυπα γίνεται προσπάθεια νά κρατηθοῦν ἀποστάσεις ἀπ' αὐτή.

Ο «νεοεποχίτικος» χαρακτήρας τῶν ρευμάτων αὐτῶν διαπιστώνεται ἀπό τήν ἀπόλυτη ταύτισή τους μέ τή «νεοεποχίτικη» ἐκδοχή περί Θεοῦ, κόσμου καί ἀνδρώπου ἡ

ἀλλιῶς τήν καδαρά ἀποκρυφιστική δοξασία τῆς «δλιστικῆς δεωρήσεως τοῦ κόσμου», τήν δοξασία τῆς «μετενσαρκώσεως, ἡ μετεμψυχώσεως» καί τή σύγχρονη δέση τοῦ ἀποκρυφισμοῦ ὅτι δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ.

Κατά τήν νεοεποχίτικη ἀντίληψη, ὁ Θεός ταυτίζεται μέ τό ύλικό σύμπαν. Άλλα καί οι «δεοί» τῶν νεοπαγανιστικῶν ρευμάτων είναι «όμοιούσιοι» μέ τήν φύση, ἀπό τήν ὁποία καί γεννιοῦνται. Ο κόσμος είναι αὐδύπαρκτος καί οι «δεοί» είναι ἐντός τοῦ κόσμου. Η «Νέα Ἐποχή» λέει ὅτι τά πάντα, ἀπό τά ἀνόργανα μέχρι τά ἐνόργανα καί τόν ἄνδρωπο, είναι «ἐκδήλωση» τοῦ δεοῦ, εἶναι κατ' ούσιαν «δεοί». Ἔτσι καί δρισμένα νεοπαγανιστικά κινήματα καί λατρεύουν τήν Φύση-Γαία ως «δεά» καί τήν δεωροῦν «μητέρα δεῶν τε ἀνδρώπων».

Η Πανδρησκεία, τήν ὁποία ἐπιδιώκει νά ἐδραιώσει η «Νέα Ἐποχή», στηρίζεται σ' αὐτή τήν ἀντιχριστιανική δεώρηση τοῦ κόσμου καί είναι γέννημα τῆς Θεοσοφίας καί τοῦ ἀποκρυφισμοῦ.

Δέν είναι ὑπερβολή νά ποῦμε ὅτι καί ἡ νέοειδωλαλτρία είναι μιά ἐπιπλέον ἐπινόηση τῆς «Νέας Ἐποχῆς», μιά ἀκόμη «ἐμπορεύσιμη δυνατότητα», πού γίνεται ἴδιαίτερα ἐπικίνδυνη γιά τόν ἀποπροσανατολισμό τοῦ Ὄρδοδόξου Ελληνα καί κυρίως τῶν νέων ἀνδρώπων.

Συνεχίζεται

Τό διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Φιλανδρωπικοῦ Σωματείου «ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ» καί οι βοηδούμενοί του δερμά σᾶς εὐχαριστοῦν γιά τήν ἔμπρακτη ἐκδήλωση τῆς ἀγάπης σας καί σᾶς εὐχονται ὅλοδερμα χαρούμενα Χριστούγεννα καί τόν καινούργιο χρόνο 2014 εἰρηνικό καί εὐλογημένο παρά Θεοῦ!

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

